

ZPRÁVODAJ

JIRÁSKOVA HRONOVA

Číslo 4
Pondělí 8. 8. 1994

DNEŠNÍ PROGRAM

9.00	MS JD	Rozborový diskusní klub
9.00	Knihovna	Otevření výstavy Hronovské návraty
11.00	MS JD	OŠ 64. JH
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
16.30	JD	CIPAKOVÁNÍ aneb ... Div. Jen tak K. Vary
16.30	Sokolovna	OSTROV DVID DS Bechyně
17.00	park AJ	Koncert dětské dechovky ZUŠ
18.15	Slávie	NÁMLUVY DS MÁJ Praha
18.30	Schody JD	Vítání souborů
19.00	Sokolovna	OSTROV DVID DS Bechyně O SOUKÁNÍ DDS Ostrov nad Ohří O POSAZENÍ KLOBOUKU DS ZUŠ Na Střezině H. Králové
21.00	JD	CIPAKOVÁNÍ aneb ... Div. Jen tak K. Vary
21.15	dvůr ZŠ	Bleskový Jack - film
23.00	park AJ	Don Quiote de la Mancha Divadlo klauniky Brno (doplňkový program)

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

9.00	MS JD	Rozborový diskusní seminář
11.00	Ponorka	OŠ 64. JH
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
16.30	JD	DIVOKÉ LABUTĚ MS Ústí nad Labem
16.30	sokolovna	ZLÝ DUCH LUMPÁCIVAGABUNDUS - DS Dosta club Děčín
17.00	park AJ	Greenhorns + Jan Vyčítal
18.30	schody JD	Vítání souborů
19.00	JD	DIVOKÉ LABUTĚ MS Ústí nad Labem
19.00	Slávie	ELENA ŠTĚPÁNOVÁ Nejhodnější medvědíci a Divadélko Jesličky, Hradec Králové
21.00	sokolovna	ZLÝ DUCH LUMPÁCIVAGABUNDUS - DS Dosta club Děčín
21.00	Slávie	ELENA ŠTĚPÁNOVÁ Nejhodnější medvědíci a Divadélko Jesličky, Hradec Králové
21.15	dvůr ZŠ	Zvířecí detektiv - film

Vážení přátelé, účastníci Jiráskova Hronova

Rád bych využil Vaší přítomnosti v našem městě a protože vím, že mezi divadelníky je vždy řada lidí tvořivých a nápadytých, chtěl bych Vás upozornit na dva problémy Hronova a požádat Vás o nápad, návrh, či radu jak je vyřešit. Jedná se o dostavbu a rekonstrukci dvou projektů, které by mohly významně ovlivnit i hronovský festival.

Přístavba Jiráskova divadla - stále nedokončena, pomalu chátrající a přece tolik potřebná jak pro život města, tak i pro možnost uvádění různých divadelních forem na Jiráskově Hronově. Velký víceúčelový sál, malé restaurace, kavárna, klub a velký prostor pro obchod, kanceláře, úřad či cokoliv. Pro ukončení stavby je třeba minimálně 15 mil. Kč, ty další prostředky jsou v možnostech města. Přimluďte se všichni u našeho parlamentu, až se bude rozdělovat rozpočtový přebytek, aby na nás nezapomněl nebo přesvědčte generálního ředitele Komerční banky aby si zde banka vybudovala reprezentativní pobočku, anebo ... co? Poradte nám!

Hronovské městské koupaliště - kdysi hojně navštěvované hosty festivalu pro osvěžení v parných dnech a po rozčlívajících diskuzích. Bazén výborně umístěný v přírodním prostředí a při tom uprostřed města. Hronovské děti se jezdí učit plavání do Náchoda a třídy žáků učňovských středních škol nemají možnost vyžití v letních sportech. Všichni víme jak zdravé je plavání pro rozvoj mladého organismu. Co s tím? Dříve se bez problémů napouštěl bazén vodou z řeky; dnešní stav vody v řece to nedovoluje. Úpravna vody, moderní hygienická zařízení apod. Jednoduše vyjádřeno 12 mil. Kč. Poradte co s tím?

Obě stavby přesahují možnosti městského rozpočtu, nehledě na to, že město musí investovat především do plynotfikace, kanalizace, komunikace, rekonstrukci bytového fondu atd.

Máte-li nápad, radu a chcete-li poradit, přijďte k nám na Městský úřad nebo nám napište. Budeme vděční za každé slovo. Ale jinak si nekažte divadelní pohodu a mějte se v Hronově hezky!

Ing. Miroslav Houštek
starosta města

S Janem H. Strakeljahnem o inscenaci souboru z Hannoveru a o seniorském divadle vůbec

Hronovská inscenace se dá označit termínem „sociálně kritické divadlo“. Souhlasíte s tímto označením?

Zcela jistě je naše práce typem sociálně kritické komunikace se společností, a zejména s našimi vrstevníky. Tato hra je stará tři roky. Byla napsána na objednávku fóra, které v Hannoveru pořádala zemská vláda Dolního Saska. Uskutečnilo se pod mottem „Stáří objevuje nové“ a zahrnovalo informační stánky, veřejné diskuse, trh a také veřejné produkce. Jeho posláním bylo ukázat, co všechno mohou staří lidé dělat od háčkování po rybaření až k divadlu, jak mohou žít, jaké sociální možnosti jim společnost může nabídnout. Já osobně působím v seniorském divadle řadu let (vedu sekci pro seniorské divadlo Německého svazu pro amatérské divadlo - BDAT) a snad proto se právě na mě obrátilo dolnosaské Ministerstvo pro sociální věci jako hlavní pořadatel fóra (dalším bylo město Hannover), abych napsal konkrétní hru. Zamýšlel jsem ukázat, že staří lidé mohou být stejně veselí a plní života jako mladí, že mají právo na plnohodnotný život od studia až po lásku. V divadelní produkci našeho seniorského divadla se snažíme vždy objevit bolavý nerv života seniorů. Např. určitým problémem je jejich osamělost. Často se stává, že si na ně rodina vzpomene pouze ve chvílích, kdy berou penzi. Avšak proč by jim měli něco dávat, vždyť se pro své rodiny rozdávali celý život.

Hra Čtyřikrát ze života byla postavena na dialozích jednotlivých postav. Dialogy se mě zdály být velmi živé, jsou snad výsledkem improvizací či etud na dané téma?

Ano i ne. Pravda je, že výsledný text vzniká společnou prací. Přinesu svůj návrh a uděláme si první čtenou zkoušku. Zkoušíme dialogy, většinou já předehrávám a společně posuzujeme, zda je dialog opravdu živý a nemá knižní podobu. Je tu tedy místo i pro improvizaci, avšak nelze říci, že text i samotná inscenace vznikají improvizací. Faktorem, který samozřejmě musím brát v úvahu, je i věk mých herců, tj. jejich schopnost naučit se text.

Jak hledáte témata pro své hry?

Byl jsem autorem textů našich her, témata hledáme opravdu společně. Východiskem může být novinový článek, osobní zážitek či zkušenost. Snažíme se podívat se na běžné situace z neobvyklého zorného úhlu. Představte si např. zlatou svatbu - onen okřídlený symbol manželské stálosti. Já však jsem mohl být čtyřikrát ženatý a k příležitosti fiktivní zlaté svatby s první ženou pozvat všechny a nechat je trochu se poškorpit. Pointou této situace je otázka publiku: „Uznejte, že vydržet padesát let s jednou z těchto žen by bylo nemožné“. Nevolám po nestálosti, chci pouze upozornit, že život je trochu složitější a že každé zjednodušení je umělé.

Seniorské divadlo má svá lidská, sociální i divadelní specifika. Můžete se s námi rozdělit o své zkušenosti?

Prakticky devadesát procent seniorských divadelníků jsou osamělí lidé nepříliš dobře situovaní, pro ně divadlo z lidského i sociálního hlediska znamená hodně. Bohatší mají jiné možnosti, mohou např. cestovat. Na druhé straně musím připustit, že amatérské divadlo nemusí být jediným koníčkem a že nemůže zabírat veškerý volný čas. Proto se také snažím role zdvojit. Pouze několik z našich lidí má předchozí divadelní zkušenosti. Většina začala s divadlem až v seniorském věku. Potkali se v seniorské kávové společnosti při našem Domě volného času. S tím musím v práci na jednotlivých inscenacích počítat. Jsou zde i jistá hlediska dramaturgická. Pro domovy starých lidí, nemocnice, sociální ústavy se snažím vybírat spíše veselé kusy. Sociálně kritické kusy jsou určeny širší veřejnosti.

Jaká je veřejná podpora seniorského divadla v Hannoveru?

Radnice přispěla sice na nedávný světový festival seniorského divadla, který se uskutečnil v Hannoveru, avšak náš soubor žije ve stínu veřejné podpory. Prakticky vše si platíme sami. Na zahraniční cesty a vzdělávání nám přispívá náš svaz BDAT.

Děkuji za rozhovor.

Připravila Lenka Lázniovská

GENERÁLNÍ SPONZOR JIRÁSKOVA HRONOVA

Banka pro život.

es
ČESKÁ SPOŘITELNA a.s.

KLOBÁSOVÁ KOMEDIE aneb HAMTY? HAMTY? HAMTY!

Jak nešťastně je postavit vedle sebe na přehlídce dvě inscenace téhož souboru, když ta zařazená na JH jako prvá (Kérkonošská pohádka) se i hraje s filigránským detailem, zatímco druhá, o celý dlouhý rok starší Klobášová komedie, se pohybuje na pokraji různé maňáskářské rakvičkárny, což je žánr, rozumí se, jednodušší a hrubozrnější, buh sem, buh tam, přičemž podobnost v prostředcích hereckého výrazu se nezapře a ve výsledku pak ta druhá vypadá jako chudší příbuzný!

Nebýt toho, psal bych o dobré dramaturgické práci (opět zcela původní text vedoucí souboru), o slušné práci režijní, o tvořivém přístupu k tradiční loutkářské technice, o vystižení specifiky maňáška v tématu i v konkrétním užítí, o výrazném muzikálním i muzickém půdorysu inscenace, o přesné práci loutkoherce, o vystižení, o radosti ze hry, o nápadité a dobře využívané čtyřboké scéně paravanu.

Takhle musím psát i o jakési rutině, která je z hereckého výrazu cítit, o jisté jednotvárnosti temporytmu, dynamiky i napětí, o ztěžknutí, ba i nepřesnostech v součinnosti.

A přece je to slušné divadlo!

P.S.: To opravdu nejsou organizátoři za celá ta léta schopni zajistit během představení v přísálí sokolovny klid? Ne-li, nehrajme tu tedy. Luděk Richter

Klobášová komedie

Divadélko na kolečkách od trakaře vzešlo strmou cestou do nevládného sálu sokolovny další inscenací Ivany Faitlové. Rád potvrdím, že autorka, režisérka a komponistka se svými výtvarníky a herci svou práci umí. Klobášová komedie je úhledná a pečlivá, šikovně na obou koncích zašpejlovaná písničkami, naplněná přehledně fabulovanou pohádkovou moralitou, hrnou jasně typizovanými postavami. Dialogy by možná snesly trochu škrtů, situace jsou totiž tak prachelemutární (a navíc se opakují ve variacích), že jejich přepečlivě slovní vyjadřování mi připadá nadbytečné.

Snímek ze včerejšího představení - Party na troskách deníku malého lorda - Naivně poetické divadlo Plzeň

Daní, kterou inscenace (vlastně obě inscenace Strípku) platí za onu pečlivost, úhlednost a šikovnost je jistá krotkost a nevzrušivost. Jistě, inscenace jsou položeny špilci (skvělá Belzebubova oháňka např.), a vtipně využívají možnost, aby předzřely kontakt s publikem a dostaly se přes rampu, přesto se odvíjejí vlastně příliš očekávatelně. Vnitřní bouři, která by mohla na chvíličku porušit onu pohádkovou pohodu, vidíme, jen když se trakárek s divadélkem roztančí při přestavbě do pódiu. Ale možná, že se pletu, že tady někde je limit maňášků, o nichž vím díky Ludku Richtrovi už opravdu hodně.

Jan Vedral

PARTY aneb S cepem na malého lorda

Představení celé umanuté prsy (27x) a dalšími sexuálními proprietami (ty už jsem nestačil kategorizovat a počítat) navázalo konakt s diváky zejména předskokanem Miroslavem Antonem, který s velkým citem pro rytmus, gradací a pointu vysvětlil, že nebude hrát on, nýbrž Andrele.

Poté došlo na divadlo poesie. A na básně Karla Hynka, plně rozitánání strachu z otevřeného pojmenování věcí jsoucích, palčivých a přesto tabuizovaných a veřejně nedotýkaných. Verše, které jsou ba i osvobozující - troufnou si to co my ne. Konec konců opus o staré kurvě je životem naplněný po okraj.

Básník proto často slova znásilňuje, tvrdě s nimi manipuluje, násilím rozestrkává tam, kde jejich křísnutí ze čtenáře vyrazí heknutí úlevy nebo jiskru humoru. („Nebe je velká modřina.“) Zajímá ho pohyb figur po plátně v ironických a sřívavě otevřených obrazech. Zajímá ho náhle uzřená srážka těchto figur, jejich brutální a tělesné konflikty a kontakty, odvrácená tvář souboje lidských bytostí o nasycení, ukojení, přežití a přetrvání. („Mně se líbí, když krev teče, lepší se hnus.“) Proto má za rekvizity i penisy a vaginy. Těmi slovy však mřít jinam.

Zajímavé je, že podobně se v uvedené silvestrovské PARTY účinkující vzájemně násilně, brutálně rozestrkávají, používají svá těla jako materiál ke konstrukci jevištního prostoru, aby jí doplnili text básně.

Podobně násilně (jistě by uměli i jinak) používají několik brutálních recitačních poloh: kolektivní skandování

textu, naléhavě vysvětlující sólo anebo zdánlivě zamyšlené přeríkávání. (Z těchto poloh se vymanily jen některé sólové party - např. uvedená báseň kurvy.)

To vše uvádím proto, abych položil otázku: Proč jevištní ztvárnění pomocí prostředků, které jsou z podobného kadlubu, nepřineslo to, co je žádoucí? Proč neumožnilo divákovi (nikoli čtenáři) vcítit se do vize, kterou báseň nabízí - do náhlého prozíání pronikající zkrze navyklé vnímání všednosti?

Všech osm herců stále třel před diváky, tu někdo vyjde sám do popředí, tu je někdo ve stínu, leč neměnnost mizanscény je ve výsledku toporná. Kolektivní přítomnost všech povýšena na inscenační princip - ale jak souvisí s básněmi? Neří naopak prudký individualismus, ostré osamocení nosným rysem Káji Hynka?

Rozpohybování veršů přináší zvýšený výdej energie, rytmizaci (vnější) a nižší srozumitelnost. Vzbuzuje pocit tlaku, ne již otevření. Nechtějí tyto „básně o figurách“ podání prostě všech figur?

Ozvlášťňování veršů například jejich rozdělením, intonačním podbarvením z jině, odlišné situace, rozdělením do zpěvních partů, atd. atd. nenahradí to, co je na poesii divadelního (a je toho velmi málo) - totiž vstoupit do pocitu, vejít spolu s hercem do jeho „vzpomínky“, do jeho lyrické vize - tedy vize toho, co už nad básní bylo a co znovu vyvolám. Uvidět obraz upředěný nikoli z jednání osob, nikoli z vyprávění o dějích, ale z pouhých pocitů, z náznaků souvislostí.

Přímochaře na cíl se nemusí vyplatit. Někdy jen s pokorou a tise. Možná jsme to nepochopili. Bůhví co v těch verších je. Co ta slova - mnohdy tak vulgární (ach!) vlastně znamenají? Oldřich Kužilek

Party na troskách malého lorda

Jsou lidé, které už termín divadlo poezie přivádí k šilenství. Připadá jim protikladný už sám o sobě tak, jako černý běloch nebo sladký ocet. Co je divadlo poezie? Divadlo, které předává poezii nebo z poezie vznikající divadlo? Soudím, že to druhé: divadlo, jež z jazyka poezie a jevištní akce vytváří divadelní obrazy, jejichž vnitřní vztahy naplňují čas a prostor napětím, jak bude ono vyšitínut z rovnováhy řešeno a vyřešeno.

A v „Party“? Pár přátel se sejde na večírku, kde jsou erotikou, ba sexem nabitě verše Karla Hynka užity nejprve jako zástupná řeč pro vítání hostů, pak se stávají námětem hovoru, jímž se hosté vzájemně baví, aby se nakonec staly (ty verše totiž) municí vzájemného střetu, vyřízení si vzájemných účtů, jež máme každý sám se sebou.

Co přináší obrázky k veršům? Jak je realizují, posouvají, interpretují? V prvních třech čtvrtinách chce se říci nijak; obrázky jsou to nepřilíš nápadité, chudé co do formy, obsahu i funkce. (Co například dodává kolový tanec k básni o penisu - krom rytmizace a la Kolo kolo mlýnský?) Někdy dokonce jen ilustrují - pasivně popisují obsah veršů (tichá pošta, všechno lita, jazyk stoupá po schodech, masky na plese...). Ani základní situace večírku není příliš nosná, bohatá na podněty; pro pravdě řečeno, nabízí jen vnější rámec. Teprve u „dvou slepých divků“ začíná dík kon-

trapunku slova a akce vznikat cosi, co bychom mohli nazvat „dramatickým“ napětím.

Vařit dvakrát z jedné vody nebývá snadné. Nechtěným důsledkem takto uvařeného pokrmu ne právě nesporné chuti pak může být i všíravá otázka, zda jde o osvobodivě bourání tabu, zbavování se sexuální obsesí nebo pouhou dráždivou provokaci. S druhým i třetím by se mohli inscenátoři vzhledem ke svému věku už pomalíčku začít vyrovnávat.

Luděk Richter

REVIZOR

„Otázkou je, o čem hrát Revizora dnes,“ uvažuje režisér inscenace v brožuře 64. JH v kapitole Slovo o hře. A pokračuje: „Lze vůbec dnes zůstat pouze u tématu slepé, hloupé moci?“ A o větu dál: „Myslím, že to co nás dnes trápí a zřejmě ještě asi dlouho trápit bude, jsou vztahy mezi námi.“

Ano, pan režisér má pravdu. Problematikou mezilidských vztahů se trápí on, já... a trápil se jimi už i N. V. Gogol. Jemu opravdu nešlo jen o obraz ubohosti a špíny byrokratické moci. Gogol napsal geniální komedii. On totiž téma hlouposti, omezenosti carské moci přesahuje.

Nedorozumění, které je v komedii zdrojem komického účinku i vysvětlení, proč Chlestakov tak dlouho zůstává neodhalen, pramení z poruchy v komunikačním systému. Tedy z poruchy ve fungování mezilidských vztahů. Hejtmán společně s ostatními potentáty používá způsob komunikace, který je osvědčený při styku s úřady a revizory zvlášť (servilnost, úplatky, donašečství ap.). To, co by mělo normálně fungovat, tentokrát nefunguje díky tomu, že Chlestakov, se svým nevypočítatelným jednáním komunikuje vlastně v jiném řádu. Hejtmán, který tomu nerozumí, se domnívá, že jde o daleko silnějšího protivníka, než všichni jiní, se kterými si až doposud poradil, se mu nemůže dostat pod kůži.

Ale ve včerejším představení nefungovala komunikace ani mezi postavami na jevišti, ani mezi jevištěm a hledištěm. Tak jsem měla dost času se ptát: Co je to vlastně za lidi, kde žijí a jak, jaký vztah k sobě mají, co je trápí, o co usilují. Nikdo mi odpověď nedal. Postavy přicházely a odcházely nepoznamenané předešlou situací ani tím, co se stalo mezi. Vše se přelévá jedno do druhého bez napětí. Jen se mluví, ale vždy jen ten text, který postavy zrovna říkají na jevišti. Bez kontextu toho, co se řeklo a stalo předtím, i toho, o co postava usiluje, k čemu směřuje, čemu chce zabránit, čemu se chce vyhnout. Bez vědomí nějakého vyššího celku - sdělení, které má divák pochopit.

Nenaplněné, nevybudované a nevypointované situace. Bezradně přihlížející postavy, které ani partnerům, ani mně nepodávají informaci, co si o čem a o kom myslí, jaké zaujímají k situaci stanovisko. Tím vším je vina nezkušenost, dramaturgická nejasnost a nevystavenost celého představení. Je-li inscenace vybudována zevnitř, cíhlu po cíhle, situace za situací, může být někdy lepší, někdy horší. Není-li, může se rozpadnout. Pak ani tradiční herecké obsazení, dobové tance ani neotřelé vtipy - nevycházejí-li z vnitřního řádu a z logiky věci - inscenaci nezachrání. Jiřina Lhotská

Snímek ze včerejšího představení - Revizor - D 111 České Budějovice

Revizor na kavalcí

Píchá-li mě v boku, když dobíhám pár metrů na autobus, mám tolik soudnosti, že si asi netroufnu běžet maraton. Činí-li mi potíž vyšplhat na skálu v Divoké Šárce, neudívá mě, že nikdy nestanu na vrcholku Mount Everestu. Chci tím naznačit, že v jiných druhích lidské činnosti se rozdíl mezi odvahou a opovázlivostí rozezná patrně snadněji než v děláni divadla.

Volím tento příkrý úvod k několika poznámkám o tom, jak si divadelní společnost D 111 vylámala zuby na Revizorovi (jak si přetrhla achilovku už při startu, jak umrzla již v základním táboře pod Mount Everestem), ne z mentorské frajeřiny, ale protože sám jsem ve své praxi několikrát opovázlivě podobně ztroskotal. Stalo se to pokaždé, když jsem si myslel, že klasik genialitou svého díla pomůže milosrdně zamaskovat některé nemohoucnosti inscenátorů, zároveň jsem si však připadal v některých ohledech chytřejší než klasik a zařadil jsem si v jeho textu. Opravovat klasika tam, kde ho nedokážu interpretovat, to už totiž není jen opovázlivost, to je drzost.

Gogolův Revizor je HRA HER, je to geniální dílo, komedie superstar. Jen tzv. druhotná literatura o jejich interpretacích a o její inscenační tradici, která vytváří

nepřehlédnutelný a závazný kontext pro každý pokus o nový výklad, bude v solidní knihovně rozsáhlejší než literatura o tak velké zemi, jako je Indonésie. Revizor nesporně patří mezi Mount Everestu světové dramatické klasiky.

Pan režisér Hruška si na něj, obrazně řečeno, vyšlápl v baletních piškotech, hvízdaje si obližen „fláky“ ze Smetanovy opery. Měl k dispozici několik překladů, smontoval si ovšem, s řadou nepochopitelných škrtů, jakýsi vlastní text. Měl k dispozici několik talentovaných herců, které však nedokázal dovést ani k tvorbě postavy, ani k hraní situace, ani k souhrě. Není pak divu, že se sympatickými začátečníky nezmožil nic. Geniální text dokázal s obtížemi ilustrovat, ne však interpretovat. Od nápadu, který sám o sobě jaksi chvíli funguje (honorace města vyzbrojená nepostradatelnými laškami vodky, například), k myšlence a sdělení smyslu díla je, jak inscenace ukazuje, nekonečná cesta.

Postavy hry nacpané na kavalec či vytvářející frontální řadu proti publiku, mluvící kamsi do prostoru, aniž vnímají partnera..., to jsou neklamně příznaky onoho režiséřského „píchání v boku“, které měly inscenátory upozornit, že na tenhle běh s klasikem ještě zdaleka nemají kondici.

Jan Vedral

„Asi zde budu považována za zlou ženu“

Kromě představení plzeňského divadla poezie ji můžete spatřit vždy v černé barvě. Má ji nejraději. Je lektorkou velkého diskusního klubu a v civilním životě učitelkou dramatické výchovy na soukromém gymnáziu v Plzni. O rozhovor pro Zpravodaj JH jsem požádal Renatu Vordovou.

Baví tě dělat recenze představení?

Dělám to vlastně poprvé, takže mě to zatím baví. Asi zde budu považována za zlou ženu, protože neumím obalovat myšlenky slovy, ale snažím se vše říci, jak nejpříměji to jde.

Které představení se ti líbilo nejvíce a které nejméně?

Bude to znít divně, protože jsem z Plzně, ale zatím se mi nejvíce líbil Strípek a úplně nejmíň se mi líbil soubor z Ořechova. Mělo tam jít o frašku, ale přehnali to tak totálně, že to bylo až odporné. Bylo to takové panoptikum, že jsem se za ty lidi styděla.

Jaká je činnost lektorky velkého diskusního klubu na Hronově?

Každý z lektorů moderuje diskusi toho představení, které je mu přiděleno, ale vstupuje i do ostatních diskusí. Právě v tuto chvíli probíhá klub, ale protože jdeme za chvíli zkoušet, tak tam dnes nebudu. Jsem omluvena.

Po kolikáté jsi na Hronově?

Potřetí, ale s představením podruhé. Když jsme tu byli poprvé se souborem, tak jsme si připadali jako ti, kteří přijeli zahrát „těm na festivalu“. Přijeli jsme jeden večer, ráno se zkoušelo a večer jsme zase odjeli. Když si člověk jen zahraje, tak z festivalu nemá nic. Letos máme tu výhodu, že naše město nám dalo nějaké peníze, takže tu můžeme zůstat celou dobu všichni.

Tvůj zatím nejsilnější dojem z přehlídky?

Zatím asi žádný.

Děkuji za rozhovor.

Zaznamenal -hlb-

PLNÝ DISKUSNÍ KLUB

Včera odpoledne se sešel poprvé i velký diskusní klub. Dr. Milan Strotzer představil jednotlivé lektory jejichž úkolem bude vždy provést základní „výkop“ k inscenaci, moderovat průběh diskuse a na závěr pak onu diskusi i trochu shrnout.

Úvodem je třeba předeslat, že pokud se chtěly probrat všechna čtyři včerejší představení, nezbyvalo na jedno víc než 30 minut. A hned u toho bylo cítit, že diskuse by ještě nějakou tu minutku asi potřebovala přidat. Možná že to bylo způsobeno i tím, že se ony inscenace probíraly i na dopoledním klubu.

První výkop náležel Janu Vedralovi a předmětem diskuse bylo představení souboru z Ořechova. Moderátor připomenul autorská východiska vzniku obou frašek, a v čem je jejich specifika. Potom popsal základní atributy přístupu režiséra i upravovatele Vlastimila Pešky k jejich montáži do jednoho představení a krátce se zmínil i o s časem významným kontaktu hlediště s jevištěm.

V auditoriu se ozvaly hlasy spíše kritické a představení vytykaly přetážený herecký projev, snahu dělat legraci za každou cenu i to, že soubor zestárl ve svých divadelních postupech. Naproti tomu někteří, včetně prof. Čisáře, upozorňovali na fakt, že viděli jiné reprízy tohoto představení, které velmi dobře komunikovaly s hledištěm. Zde na Hronově tomu chyběla herecká lehkost a radostnost.

Jan Vedral byl nucen celkem brzy uzavřít nepřehlednou diskusi o tomto představení konstatováním, že on vidí problém inscenace především v tom, jak Peška sesadil předlohy, kdy se původní kompozice zrušila, ale nebyla nahrazena jinou, která by přinesla nový význam.

Bez odkladu jsme navázali na diskusi o představení souboru DISK z Trnavy. Tentokrát moderoval Oldřich Kužilek a navrhl, abychom se na CARRAVANU dívali trochu jinak, než jsme zvyklí, ale jako na inscenaci poskládanou z různých estetických obrazů, ze kterých může každý divák vycítit svůj osobní význam. Smyslem inscenace je pak snad zobrazení určitého meditativního životního pocitu. Někteří diskutující hledali v inscenaci nějakou logickou spojující nit (např. téma lásky v její karikované, neplodné, umělé podobě), jiní se spíše vyjadřovali o pesimistických pocitech, jak na ně představení působilo, jednu divačku zavedlo představení k vnímání technických záležitostí. Z debaty bylo cítit, že by účastníci klubu rádi více porozuměli tvaru, který viděli. Trochu světla k vnímání tohoto představení přineslo vystoupení V. Závodského, který upozornil, že soubor programově odmítá jakékoli racionální výklady svého představení a o smyslu celku nemá cenu uvažovat. Ludkovi Richterovi je sympatické, že soubor otevírá otázky a hledá na ně odpovědi. Prof. Čisář na otázky, zda nám chtěl soubor tedy něco sdělit, odpověděl, že ne. Programem souboru je bourání principů a jedním z nich je i nesdělování celistvého smyslu inscenace. To není chyba, to je způsob poznávání světa a rač si, diváku, vybrat.

Moderátor uzavřel tuto mnohem živější diskusi myšlenkou, že nejsme povinni znát manifesty divadel a že jistá nespokojenost nepravím z toho, zda jsme schopni vnímat, zda o něco jde, byť třeba i v dekompozici, ale že nevíme, že o nic nejde.

Krátká diskuse o Kérkonošské pohádce, kterou vedl Luděk Richter, se odvíjela v uvolněnější duchu, ale pak své pocity, vzhledem k tomuto představení, přenesly tak, že odmítají loutku jen jako prezentaci člověka, ale pokud vidí veřejně vztah loutky a člověka, tak se jim: to líbí. Velmi byl také oceněn fakt, že inscenátoři nepodezřívají dětského diváka, což se zhrsta na našich amatérských scénách stává. Luděk musel diskusi uzavřít konstatováním, že tato inscenace vyvolala spíše libost.

Stejnými otázkami jako v předchozím případě začal Luděk moderovat i poslední část diskusního klubu o představení LUDVÍCI.

Většina diskuse se pak točila kolem otázek, pro koho bylo představení určeno a jaký byl jeho smysl. Mnoho účastníků říkalo, že jim bylo s Ludvíky dobře, ale byli i mnozí další, kteří poukazovali na nedostatky ve stavbě, herectví a dalších základních kamelech dramatického umění. Všichni se celkem shodli na tom, že komunikace mezi jevištěm a hledištěm měla často trhliny. Odpověď na nastolené otázky dali pak samotní aktéři, kteří se sami přiznali, že cítili, jak publikum nereaguje tak, jak byli zvyklí. Cílem bylo udělat představení pro své vrstevníky, ukázat, že si umíme hrát a že umíme sdělit, jak se spolu bavíme. Přesto Luděk nastolil ještě další otázky, nakolik je tato zábava odpovídající věku interpretů a zda přesto na materiálu, který si napsali (v úvodu jasně se rozvíjející komplikované vztahy mladých lidí - láska, zrada, nenávisť) nechtěli něco víc říci a nakolik jsou tyto vztahy dořešeny. Z další diskuse pak vyplynulo, že soubor nezvládl před cizím publikem umění vždy znovu si vzájemně naslouchat a lehkost projevu, ukázalo se, že představení nemá pevnou stavbu, o kterou by se mohl divák v případě, že nefunguje dobře souhra, aspoň opřít.

K3

DILIA informuje

Vážení Klienti!

Jako samostatně hospodařící organizace si nemůžeme dovolit v tak značné míře dotovat výrobu divadelních textů. Proto jsme od 15. listopadu 1993 nuceni účtovat Vám při objednávce dotisku u 50 Kč za jeden výtisk. Věříme, že tato cena, která zdaleka nevyjadřuje skutečné náklady (materiál, tisk, režie), bude pro Vás dostupná a že zůstanete nadále našimi odběrateli.

Mgr. Daniela Řeřichová,
vedoucí redakce divadelních textů,
Praha 2, Polská 1

Divadelní texty si můžete objednat na adrese:

DILIA, zasilatelství IDEAL
267 07 Chýňava, Železná 58
tel.: 0311/91256

DISKUSNÍ SEMINÁŘ NA STARTU

V nezáviděníhodné situaci se ocitl dopolední diskusní seminář, vedený Vladimírem Zajícem. Sešla se tu necelá dvacítka mladých lidí z různých souborů, kteří nepatří ještě mezi ostrílené přehlídkové diskutéry a mnozí z nich se ze zákonitostí divadla teprve seznamují. Což je zjištění nadmíru optimistické a pro budoucnost amatérského divadla nadějně. Jenže - každý začátek je těžký a i dovednostem formulovat své dojmy a názory je třeba se učit. A k tomu je třeba trocha klidu, soustředění a pohody. Avšak ve chvíli, kdy se tento diskusní seminář otevřel komukoliv, kdo má právě chuť zajít, a ještě ke všemu i případným zájemcům ze soubortů, o nichž se má hovořit, začíná být tenhle seminář o něčem trochu jiným. A nikoliv vlastní vinou. Není divu, že někteří z členů semináře během prvního dne ještě nenašli odvahu promluvit, i když je třeba svrběl jazyk a měli by jistě čím přispět.

Nicméně i za těchto neregulérních podmínek nastartoval seminář dobře. Vladimír Zajíc zvolil taktiku decentního moderování, doplněnou glosováním faktickými poznámkami a vysvětlivkami, a diskuse se ubírala vcelku zdárně od pokusů útržkovitě formulovat první dojmy z představení k odkrýváním struktury inscenace.

Pro diskusi o slovenské Carravani zvolil V. Zajíc postup od CO přes JAK k PROČ. Neboli: od otázky Co jsme vlastně na jevišti viděli? (pokus o žánrové určení) přes otázku Jak to bylo ustrojeno? až k otázce Proč se svou inscenací soubor předstupuje před diváka?

O žánru Carravany se semináristé příliš nepřeli: jedni navrhli označit inscenaci za rituální divadlo, jiní upozornili, že tvůrci sami uvádějí v programu, že jde o „snovou féerii“.

Několik úvodních pasáží slovenské inscenace se seminář pokusil dešifrovat jako řadu symbolických obrazů. Ale snaha přečíst to, co nám soubor nabízí z jeviště, záhy vyústila v úvahy, jestli je racionální přístup k této inscenaci vůbec na místě. Potvrdili to i někteří členové souboru, kteří se právě racionálnímu přístupu a hledání tvaru vehementně bránili a zdůrazňovali, že obrazy, z nichž je inscenace složená, má divák na sebe nechat emocionálně působit - a buď se s inscenací sejde a bude z ní mít zážitek, nebo se s ní mine - a v tom případě se s tím nedá nic dělat. Chaotičnost inscenace dokonce soubor prohlásil za svůj program a nazval ji „polytematickou dekompozicí“. Potíž je však v tom, že ani řada asociací, surrealisticky řazených obrazů nemůže být snůškou nahodilých jednotlivostí. Divák, jak připomněl V. Zajíc, má nárok na nit, která by ho tvarem inscenace vedla, která by mu dávala vnitřní logiku, řád.

Jako výrazný problém vyvstala, jak to někteří formulovali, depresivnost, která z této inscenace na diváky padala. Soubor trval na tom, že nejde o depresi, která by měla původ v nějaké konkrétní politické či společenské situaci, ale že jde spíše o existenciální pocit člověka, který má hrůzu ze současného světa, v němž se cítí bezmocně.

Plzeňské divadlo Ludvíků rozdělo diskutující na dva tábory. Jedni postrádali na jejich produkci divadelní atributy, druhí Ludvíky obhajovali s poukazem na to, že nejde o divadlo, ale pouze o študáckou recesi a o nic víc - tak proč jim vytýkat divadelní neobratnosti či nedostatky?

Problémy představení, které jsme viděli v sobotu, shrnul v kostce jeden z diskutujících: Inscenace byla zklamáním a nebyla to vina ani horka, ani prostředí. Texty jsou neinvenční, chaoticky sestavené, herecky je představení nenápadité, po technické stránce nezvládnuté (účinkující nebylo mnohdy ani slyšet), soubor nebyl s to pointovat situace, temporytmus byl zcela rozplizlý.

Mám za to, že přesně pojmenoval problém tohoto představení M. Antona, který zná genezi inscenace: Ludvíci jsou setkáním jednoho zkušeného divadelníka s partou divadlem nepoznamenaných a divadelně nezkušených študáků. Na počátku byla skutečně chuť k spontánnímu improvizování před velmi specifickým študáckým publikem. V tomto stadiu měla produkce své kouzlo, dané mj. i divadelními neobratnostmi, vyšší ambice než pobavit kamarády a sami sebe tu nebyla. Jak šel čas a inscenace procházela různými přehlídkami, vytrácelo se čím dál tím víc původní kouzlo nechtěného - a dnes už na jevišti vidíme dokonce cosi jako machu. Ludvíci jsou bezradní z toho, kam se jejich inscenace dnes dostala.

Dopoledne v malém sále Jiráskova divadla se chýlilo ke konci, zbývalo pár posledních minut, a tak diskuse o dalším představení - o ořečovském Umrlici a trestanci - skončila stručným shrnutím dojmů z této inscenace. Jednoznačně mezi nimi dominoval údiv nad tím, že v inscenaci tohoto zkušeného souboru je všechno dotlačeno ke šklebu a šaržím, že všechny postavy jsou zlými a jedovatými karikaturami, že tu je vše rozříznuto na drobné detaily, které se nespojují v celek.

AŽ ŽIJE PLZEŇ!

Z obvykle dobře informovaných zdrojů jsme se doslechli, že plzeňské soubory přijely do Hronova nejen s dobrým divadlem, ale i s dobrou zprávou pro pořadatele přehlídky, a speciálně pro jejího ekonoma.

Co je na tom pravdy? zeptali jsme se Miroslava Antona, který je na JH za prvé jako herec, za druhé jako zpravodaj Českého rozhlasu v Plzni, ale také - za třetí - jako reprezentant západočeské metropole, neb je členem Rady města Plzně, a tudíž je osobou dostatečně kompetentní k tomu, aby mohl kolující pověsti potvrdit, či vyvrátit.

Ano, je to skutečně tak. Každý z plzeňských souborů, které jsou na letošním Jiráskově Hronově obdržel dotaci ve výši 5 000 korun českých na pokrytí nákladů (ubytování + strava), případně na účast v seminářích ve Zbečnicku. Náklady proplácí odbor kultury Magistrátu města Plzně pořadatelům JH na základě faktury. **Jak je to možné??**

Zastupitelstvo města Plzně schválilo kromě přímých dotací kulturním příspěvkovým organizacím v Plzni subvenční fond ve výši jednoho milionu korun na akce, které jdou svým významem nad rámec „obvyklé kultury“ v Plzni. Účast na JH takovouto významnou akcí je, proto tato finanční injekce.

Jak se vůbec zastupitelstvo dozví o účasti souborů na amatérském divadelním festivalu?

Rada města Plzně má svou kulturní komisi, složenou z poslanců i z členů různých kulturních aktivit v Plzni. Tato komise „hospodář“ s oním jedním milionem a na základě žádostí jednotlivců, organizací a spolků doporučuje (nebo nedoporučuje) žádostem vyhovět. O konečné výši částky rozhoduje rada nebo zastupitelstvo.

JAK TO ŽIJE V KLUBECH

Pochopit sebe skrz neživou věc

Ve Zbečnicku, přesněji řečeno ve zbečnické škole, kterou její ředitel (velký fanda amatérského divadla) zapůjčil pro potřeby pořadatelů 64. JH, se v těchto dnech neustále něco děje. Škola totiž po dobu festivalu patří Klubům (nejen) mladých divadelní-

ků. Včera jsem navštívil klub výtvarného divadla, kde působí lektor Josef Brůček.

Při vstupu do třídy je znát, že vnější podoba se školou je opravdu věc čistě náhodou. Účastníci klubu jsou obklopeni spoustou na první pohled nesmyslných věcí. Hrají si s kameny, s papírem, s barvami, se starou klikou a sedí při tom na zemi. Všichni jsou svou prací zaujati takovým způsobem, že nevnímají nic z toho, co se děje okolo nich. Namátkou jsem se zeptal dívky, která si hrála se dvěma kokosovými ořechy, co to vlastně dělá. Odpověděla, že je to Johnny, který tloustne tak rychle, že mu za chvíli budou úzké kalhoty. Když si to uvědomí, zhubne a kalhoty mu začnou padat. Proto si musí pořídít opasek.

Od pana Brůčka jsem se dozvěděl, že se všichni snaží dokázat vnímat určitou věc a skrz ni svět kolem sebe a sebe samotného. Vyrvřením celé práce klubu bude etuda, která by se dala přenést na jeviště. Lektor se velice spokojeně tvářil na to, že první den mohl se skupinou pracovat osm hodin. Díky tomu se nyní všechno v pohodě stíhá. Spokojen je i se svými svěřenci, kteří jsou podle něho dobří a vstřícní lidé a nikdo z nich není „mimo obraz“. Skupina pracuje od 8.30 do 12.00 hodin bez přestávky. V jedenáct hodin, když jsem ji navštívil, pracovali již všichni samostatně a lektor sledoval, jak jim to jde od ruky.

Fantastický na celé atmosféře klubu je fakt, že se nikam nepospíchá a všechno, co se dělá, se dělá dobrovolně. Mezi obyčejnou školou a klubem výtvarného divadla je podle účastníků rozdíl několika kvalitativních tříd.

ARTAMA

má od 1. července nová telefonní čísla:

Centrála: 02/61215684-7

přímá linka k divadelníkům (L. Richter, K. Tomas, J. Štefánková, M. Strotzer): 02/61215682

přímá linka do Centra dětských aktivit: 02/61215683

faxové číslo: 02/61215688.

strípky

DĚKUJEME FĚ KERAMIKA KOČÍ Z POLICE NAD METUJÍ, KTERÁ PRO VŠECHNY ÚČINKUJÍCÍ A HOSTY FESTIVALU ZDARMA PŘIPRAVILA PĚKNÉ KERAMICKÉ KNOFLÍKY NA PAMÁTKU A DVA KUSY PŘEKRÁSNÝCH KERAMICKÝCH DŽBÁNŮ PRO SOUBOR Z MONAKA.

Proč nepřijeli Rusové?

Nedlouho před začátkem přehlídky se pořadatelé dozvěděli, že chystané představení ruského souboru z Permu se na Hronovské přehlídce neobjeví. Důvodem, proč zde soubor se svou Antigou nevystoupí, jsou finanční problémy. Sponzor, který slíbil výjezd do Čech sponzorovat, na poslední chvíli odřekl. Příští rok však bude prý vše napraveno a ruští herci se na přehlídce objeví.

Vážení návštěvníci Hronova. Vaše oblíbená prodejna upomínkových předmětů, keramiky a hraček STUDIO „A“ NA BETONCE se přemístila do ul. Palackého, tj. za divadlem směrem k sokolovně.

Milan chodí na devátou

Od nejmenovaného zdroje jsme se dozvěděli zajímavou kuloární informaci. Všechny kluby nejen mladého diváka začínají ráno od 8.30. Všechny, až na jeden. Tím je herecký klub Milana Schejbal. K posunutí času počátku dne dospěli frekventanti společně s lektorem, který je známý svou nechtivostí k brzkému vstávání.

TISKOVÁ OPRAVA

Ve včerejším Zpravodaji bylo mylně uvedeno místo původu střelecké gardy a to hned dvakrát. Správně mělo být z POLICE. Tímto se všem omlouváme.

Redakce.

Vydává organizační štáb

64. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktoři:

Jaroslav Provazník

Jan Švácha

Fotograf:

Jiří Chlum

Technický redaktor:

M. Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč